

2. Застосування аі для боротьби з фінансовими злочинами – тенденція останніх років URL: <https://www.everest.ua/zastosuvannya-ai-dlya-borotby-z-finansovymy-zlochynamy-tendencziya-ostannih-rokiv>

3. Искусственный интеллект против финансовых преступлений. URL: https://gaap.ru/articles/Iskusstvennyy_intellekt_protiv_finansovykh_prestupleniy/

4. Посібник щодо деяких аспектів здійснення фінансових розслідувань (дослідження фінансових відносин) URL: [https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/Typologies%20\(National%20Studies,%20Guidances%20etc\)/ukr_financial%20investigations%20manual.pdf](https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/Typologies%20(National%20Studies,%20Guidances%20etc)/ukr_financial%20investigations%20manual.pdf)

Федоровська Наталія Володимирівна,
старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної
діяльності та запобігання корупції ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ

ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ДЕКЛАРАЦІЙ «ПЕРЕД ЗВІЛЬНЕННЯМ» І «ПІСЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ»

Серед основних принципів антикорупційної політики є забезпечення невідворотності юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення, що створює додатковий стримувальний ефект для всіх суб'єктів правовідносин; а також формування суспільної нетерпимості до корупції, утвердження культури доброчесності та поваги до верховенства права [1].

Законодавцем передбачено адміністративну відповідальність за несвоєчасне подання без поважних причин декларації – за ст. 172-6 КУпАП, а кримінальну відповідальність за умисне неподання декларації – за ст. 366-3 КК України.

Законом України «Про запобігання корупції», а саме ч. 2 ст. 45 «Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» передбачено:

– особи, зазначені у пункті 1, підпунктах «а» і «в» пункту 2 частини першої статті 3 цього Закону, *які припиняють діяльність*, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, подають декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за період, не охоплений раніше поданими деклараціями;

– особи, які припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або іншу діяльність, зазначену у підпунктах «а» і «в» пункту 2 частини першої статті 3, зобов'язані наступного року *після припинення діяльності* подавати в установленому частинною першою цієї статті порядку декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік [2].

Виходячи з вищевикладеного, можна констатувати, що поліцейський, звільняючись з лав Національної поліції України зобов'язаний подати декларацію особи, яка припиняє діяльність. Слід наголосити на тому, що таких декларацій існує дві, а саме:

- декларація «перед звільненням»;
- декларація «після звільнення».

Національне агентство з питань запобігання корупції для забезпечення однакового засування положень Закону України «Про запобігання корупції» у лютому 2021 року надали роз'яснення, зокрема щодо подання декларацій:

1) декларація особи, яка припиняє діяльність (декларація «перед звільненням») – декларація, яка подається відповідно до абз. 1 ч. 2 ст. 45 Закону не пізніше 20 робочих днів з дня припинення діяльності.

Декларація «перед звільненням» охоплює період, який не був охоплений деклараціями, раніше поданими таким суб'єктом декларування. Під раніше поданими деклараціями розуміються декларації, що були подані відповідно до ст. 45 Закону.

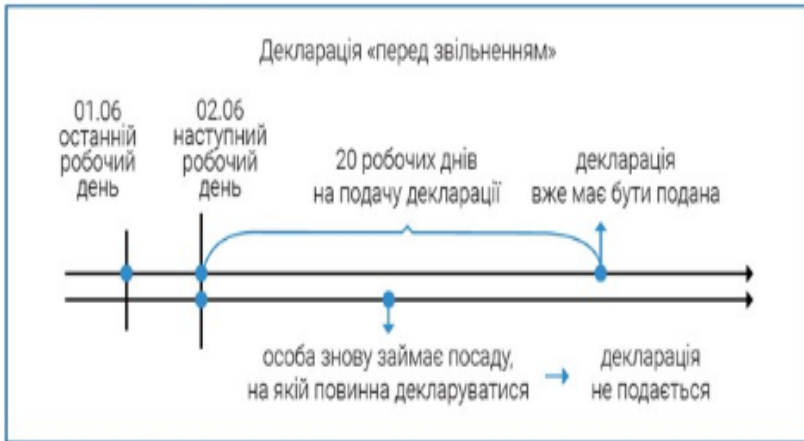
Днем припинення діяльності є останній день виконання суб'єктом декларування публічних функцій. Тобто відлік строку подачі декларації «перед звільненням» починається з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за днем припинення діяльності.

У разі *переведення* суб'єкта декларування на іншу посаду, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, *декларація «перед звільненням» не подається*.

Звільнення особи за переведенням або у разі, якщо особа стала переможцем конкурсу та через це звільнилася з посади в одному органі й упродовж 20 робочих днів прийнята на посаду, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, в іншому

органі, не вважається припиненням діяльності, бо у такому випадку відбувається лише зміна посади або інших істотних умов праці. У таких ситуаціях обов'язку подати декларацію «перед звільненням» не виникає.

Якщо особа, яка одночасно обіймала дві посади, пов'язані із декларуванням, але протягом року звільнилася або іншим чином припинила перебувати на одній із таких посад, *декларацію «перед звільненням» також не подає*, оскільки вона продовжує обіймати посаду, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

2) декларація особи, яка припинила діяльність (декларація «після звільнення») – декларація, яка подається відповідно до абз. 2 ч. 2 ст. 45 Закону з 00 годин 00 хвилин 01 січня до 00 годин 00 хвилин 01 квітня року, наступного за звітним роком, у якому було припинено діяльність. Така декларація охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому подається декларація.

Відлік строку подачі декларації «після звільнення» починається з 00 годин 00 хвилин 01 січня року, наступного за звітним роком, у якому було припинено діяльність.

Якщо суб'єкт декларування звільняється або іншим чином припиняє відповідну діяльність до подання декларації «щорічна» за попередній рік (наприклад, з 15 січня 2021 року), то йому рекомендується:

- подати спочатку декларацію «щорічна» за попередній рік (2020 рік);

- подати після цього окрему декларацію за період з 01.01.2021 до 14.01.2021 включно (тобто період, який не був охоплений раніше поданими деклараціями).

Це зумовлено тим, що у різні звітні періоди (2020 та 2021 роки) застосовуються різні розміри прожиткового мінімуму.

Якщо в особи упродовж звітного періоду були підстави для подання декларації «перед звільненням» декілька разів, кожна з них має бути подана за період, який не був охоплений раніше поданими деклараціями.

Приклад: Особа подала декларацію «перед звільненням» за період з 01.01.2020 по 01.03.2020, а потім була прийнята на іншу роботу, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, з якої була звільнена з 02.12.2020. Така особа зобов'язана подати декларацію «перед звільненням» за період з 02.03.2020 по 01.12.2020 [3].

Аналіз судових рішень з Єдиного державного реєстру судових рішень за період 2020-2021 роки показує, що до відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією (ч. 1 ст. 172-6 КУпАП) притягнуто 113 посадових осіб МВС України.

З них за несвоєчасне подання без поважних причин декларацій:

– «перед звільненням» притягнуто 22 поліцейських,

– «після звільнення» 91 відповідно.

Отже, державні органи зобов'язані перевіряти факт подання суб'єктами декларування, які в них працюють (працювали), декларацій та повідомляти Національне агентство з питань запобігання корупції про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій у визначеному ним порядку. Якщо за результатами контролю встановлено, що суб'єкт декларування не подав декларацію, Національне агентство з питань запобігання корупції письмово повідомляє такого суб'єкта про факт неподання декларації, і суб'єкт декларування повинен протягом 10 календарних днів з дня отримання такого повідомлення подати декларацію в порядку, визначеному ч. 1 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції».

Список використаних джерел

1. Засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2020–2024 роки. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/09/Antykoruptsiyna-strategiya-na-2020-2024-roky-za-rezultatamy-publichnyh-obgovoren-16.09.2020.pdf>.

2. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (станом на 24.11.2021).

3. Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю (подання декларацій та повідомлень про суттєві зміни в майновому стані): роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 03.02.2021 №1. URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/Rozyasnennya-1-vid-03.02.2021-1-1.pdf>